

SERGIO CÁMARA LAPUENTE (DIR.), *COMENTARIOS A LAS NORMAS DE PROTECCIÓN DE LOS CONSUMIDORES*, MADRID, COLEX, 2011, 2.395 P.

La normativa de consum creix sense descans amb modificacions constants. En l'àmbit estatal, el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries (TRLGDCU), promulgat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, va representar la sistematització d'una part significativa del dret del consum estatal, i després el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 22/2010, de 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya. Ambdós textos, a més, és probable que hagin de tornar a ser modificats si s'acaba aprovant la proposta de directiva europea de drets dels consumidors i té caràcter imperatiu i no de mínims, ja que en els textos esmentats es considera que la persona jurídica, en general i sense distincions, pot ser consumidora a l'efecte legal, mentre que el dret comunitari ho limita a les persones físiques. Tanmateix, altres lleis que també tracten de la protecció dels consumidors han quedat fora del text refós, el qual, en conseqüència, no té cap pretensió d'exhaustivitat de la matèria.

Amb això ens situem en un segon àmbit de dificultat: la superposició de competències legislatives. El dret del consum legitima l'actuació legislativa de la Unió Europea, de l'Estat i de les comunitats autònomes, i totes aquestes instàncies han fet un ús ampli d'aquesta competència. Diverses comunitats autònomes, a banda de Catalunya, que disposa del ja esmentat Codi de consum, han aprovat lleis tipus estatut del consumidor (Castella-La Manxa, València, Múrcia, Illes Balears, Extremadura i el País Basc, entre altres), tant si tenen competència sobre dret civil com si no en tenen, ja que la protecció de consumidors i, doncs, usuaris ha esdevingut un títol competencial propi.

Si afegim a tot això que en el dret del consum conviuen normes de dret privat i normes de dret administratiu, i l'impacte del dret comunitari, el resultat és una normativa complexa, molt finalista i que, justament perquè es mou amb la finalitat de protegir els consumidors i usuaris, no sempre és prou precisa tècnicament, com succeeix, per exemple, amb l'article 100 TRLGDCU, el qual, alhora que prohibeix les trameses de béns no sol·licitades pels consumidors, estableix que si es produeix tal tramesa, el consumidor no està obligat a retornar el bé ni li pot ser exigida el preu, però tampoc no imposa a l'empresari cap obligació de recollir el bé enviat indègudament, amb la qual cosa sorgeix la qüestió de si el consumidor fa seva la cosa i en virtut de quin títol. Per això és molt oportuna una obra extensa i rigorosa com la que ha dirigit el professor Sergio Cámara Lapuente, catedràtic de dret civil de la Universitat de La Rioja, que, al llarg de gairebé dues mil quatre-cents pàgines, comenta no només cadascun dels articles del TRLGDCU, sinó també els preceptes

d'altres lleis especials que afecten els consumidors i usuaris, com la Llei de venda a terminis de béns mobles, la de publicitat, la de crèdit al consum, la d'aprofitament per torns de béns immobles d'ús turístic, la del comerç electrònic, la del contracte d'aparcament de vehicles, la d'autonomia del pacient i informació i documentació clínica, la de comercialització a distància de serveis financers, la de contractació amb els consumidors de préstecs o crèdits hipotecaris, el Reial decret 231/2008, sobre el sistema arbitral de consum, i els reglaments europeus Brussel·les I i Roma I i II. Cal tenir en compte que, atès que la majoria de les normes del Codi de consum de Catalunya tenen un caràcter essencialment administratiu, moltes de les normes comentades en aquesta obra són aplicables a Catalunya.

Els comentaris han estat escrits, a banda de l'esmentat director, per un nombros grup de professors de diverses universitats espanyoles i per un magistrat: J. F. Alenza, E. Arroyo, A. Azparren, R. Barber, A.-L. Calvo, J. Carrascosa, E. Castellanos, A. Domínguez, G. García Cantero, J. L. García-Pita, E. Gómez Calle, P. Gutiérrez de Cabiedes, T. Hualde, A. J. Lafuente, R. Lara, C. Martínez de Aguirre, J. J. Miquel, P. Munar, M. J. Moro, M. A. Parra, A. Pascual, F. Pertíñez, M. R. Quintans, B. Sáenz de Jubera i E. Torrelles. Hi han participat, doncs, professors de dret civil, mercantil, administratiu, processal i internacional privat, atès que, com s'ha dit, el dret del consum és una amalgama de normes d'origen divers.

És impossible resumir en aquesta recensió el contingut tan dens d'aquests comentaris, però sí que és necessari destacar que van acompanyats de concordances i, per blocs, de les referències doctrinals i jurisprudencials fonamentals, que es tracta de comentaris extensos i profunds, i que no es defugen, ans al contrari, qüestions controvertides, com ara l'abast de les competències autonòmiques tenint en compte les sentències dictades pel Tribunal Constitucional, la noció de *consumidor* o si el legislador ha excedit la seva delegació per a refundre les normes en matèria de responsabilitat per danys (p. 1249 i seg.), per a posar només algun exemple.

El llibre coordinat pel professor Cámara Lapuente és indispensable per a tot acadèmic o pràctic del dret que vulgui abordar qualsevol aspecte del dret del consum. La informació i l'anàlisi crítica que proporciona, juntament amb el detall de la jurisprudència que ja s'ha dictat, tant en l'àmbit espanyol com en l'europeu, converteixen aquests *Comentarios* en una obra de referència essencial de consulta inevitable, l'aparició de la qual, després d'un dilatat procés de gestació, normal en una obra d'aquesta envergadura, s'ha de saludar molt càlidament.

Antoni Vaquer Aloy
Catedràtic de dret civil
Universitat de Lleida